

Uumala — Yhteisöyrittäjä

Asumisideoita, huolenpitoa, hoitoa ja elämänlaatua Uumajan kunnan suomenkielisille vanhuksille

Esitutkimus, toteuttanut CB Support Sweden/Häkan Björk

070-606 00 73, hb @ gemenskapsforetag.nu

Uumajan kunnan sosiaaliviraston, Roland Lundmarkin toimeksiannosta

Loppuraportti, esitutkimus

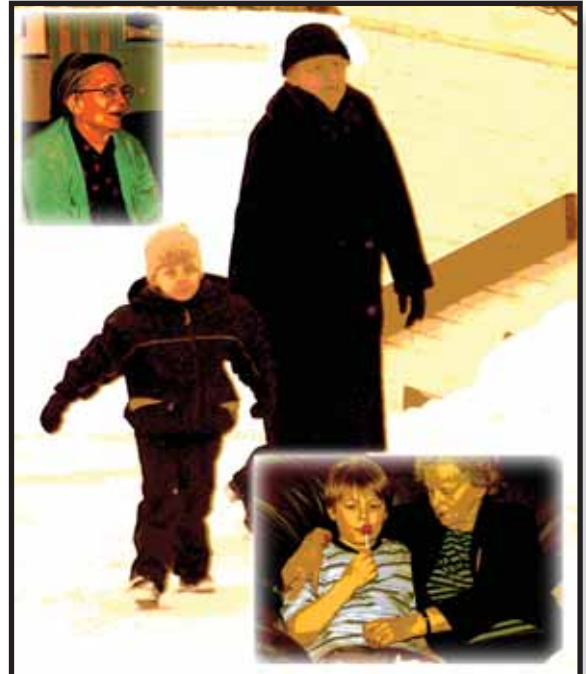
Asumisidea Uumajan kunnan suomenkielisiä vanhuksia varten

Toimeksianto

CB Support on kunnan sosiaalivirastolta saanut tehtäväkseen selvittää Uumajan suomenkielisten vanhusten asunnon tarpeen ja kiinnostuksen.

Tehtävän tarkoitus on esittää asuntoidea, mahdollinen fyysinen sijainti, omistus- ja käyttömuoto sekä resurssitarpeet.

Esitutkimuksen tulos tulee olemaan pohjana Uumajan kunnan jatkokäsittelyissä ja päätöksissä.

Taustaa

Ruotsissa kaikkien ihmisten tulee saada vanheta turvallisesti ja säilyttää riippumattomuutensa. Vanhusten tulee saada elää aktiivista elämää ja osallistua yhteiskunnan asioihin ja vaikuttaa arkipäivän asioihin. Avainkäsitteitä ovatkin itsemääräämisoikeus, henkilökohtainen kehitys ja mahdollisuus jatkaa omaa elämäntyyliään ja -rytmiään.

Vanhuksia tulee kohdella kunnioittaen ja heidän pitää saada hoitoa ja huolenpitoa. Nämä tarkoitusperät ulottuvat arkielämän tärkeisiin yksityiskohtiin, joita ovat esimerkiksi hyvä ruoka, kävelylenkit, aktiivinen vapaa-aika.

Vanhukset eivät kuitenkaan ole yhtenäinen ryhmä, jolle on olemassa yksi ainut, kaikille sopiva ratkaisu. Tämä koskee esimerkiksi niitä vanhuksia, jotka asuvat Ruotsissa, mutta puhuvat äidinkielenään jotain muuta kuin ruotsinkieltä. Moni sellainen vanhus ei ole koskaan oppinut ruotsia, eikä myöskään ole epätavallista, että ruotsinkielinen unohtuu vanhemmiten. Tämä saattaa aiheuttaa ongelmia sekä hoidokille että hoidonantajalle. Eräässä dementikkokodissa asuva noin 80-vuotias suomalainen mies ilmaisi asian vihäisesti näin: "Kyllä se on kumma, että ne ei ymmärrä minua nyt, kun ne ennen on ymmärtänyt minua".

Vanhukset, joilla on puutteellinen kielitaito ja eri kulttuuritausta, joutuvat usein elämään kielellisesti ja kulttuurin suhteen erityksissä, jolloin monen vanhuksen yksinäisydentunne lisääntyy.

Jotta vanhuksen olot olisivat turvalliset ja ihmisarvoiset, on tärkeää, että henkilökunnalla on tietoa vanhan siirtolaisen kulttuurista, sosiaalisesta tai uskonnollisesta taustasta. Henkilökunnan pitää tietää kuinka vanhukset haluavat elää, ja heidän tarvitsee myös ymmärtää, miksi vanhukset haluavat asioiden olevan tietyllä tavalla. Onkin ilmeistä, että monikulttuurisen yhteiskunnan vanhustenhuollossa tarvitaan etnisiä (kansakoh-

taisia) erityisratkaisuja.

Tässä raportissa esitellystä, Uumala-nimeä kantavasta ideasta voi tulla sellainen ratkaisu. Uumalan periaatteena on suomalainen kulttuuri ja yhteisyys. Tarpeen tullen hoitoa ja huolenpitoa omalla äidinkielellä tulee saada helposti ja joustavasti. Jos vanhus niin toivoo, omakielisen hoidon tulee jatkua elämän loppuun saakka. Uumalan tulee luoda Uumajan suomenkielisille mahdollisuus suunnitella ja valmistella asumistaan, hoidon ja huolenpidontarvettaan vanhuuden varalle jo pirteinä ja terveinä ollessaan. Uumala-suunnitelma voi toivottavasti olla mallina myös Uumajan toisille kieliryhmille.

Työtapa

Tämä esitutkimustyö on tehty Uumajan Suomalaisen Kerhon, muiden suomalaisten eturyhmien ja yksittäisten suomalaisten tulisielujen yhteistyönä. Työstä on jatkuvasti raportoitu Uumajan kunnan avustavalle sosiaalijohtajalle Roland Lundmarkille.

Esitutkimustyöhön ovat mm. sisältyneet seuraavat asiat:

- Kysely ennen vuotta 1947 Suomessa syntyneille Uumajan kunnan asukkaille (noin 900 henkeä)
- Tapaamisia Uumajan Suomalaisen Kerhon viiteryhmän kanssa
- Ideakeskusteluita mahdollisista kiinteistöistä, uudisrakennuksesta, perusparannusrakentamisesta
- Kaksi tapaamista vanhusryhmä Ikinuorten kanssa
- Kaksi avointa tiedotus- ja keskustelutilaisuutta, joihin kutsuttiin kaikki asiasta kiinnostuneet
- Suurkokous Kansantalossa (Folkets Hus). Henkilöt, jotka kyselyssä olivat ilmoittaneet haluavansa saada lisätietoja Uumalasta, kutsuttiin tutustumaan tähän esitutkimukseen ja vaikuttamaan sen sisältöön.

Esitutkimus

Uumala-suunnitelma on työstetty käydyissä keskusteluissa ja kokouksissa.

Kyselyjä lähetettiin kaikkiaan 900 ja vastauksia tuli 139. Suuri osa näistä 900:sta on suomenruotsalaisia, joilla luonnollisista syistä ei ole huolenpitopalvelujen tarvetta suomeksi.

Esitutkimuksen aikana on käynyt ilmi, että useat vanhukset, jotka eivät ole vastanneet kyselyyn, ovat kuitenkin kiinnostuneita suomenkielisestä vanhustenasunnosta ja omakielisestä vanhustenhoollosta.

Esitutkimuksen tulos esitellään neljässä alaluvussa ja se päätetään resurssitarpeiden yhteenvetoon ja kuvailuun.

1. Vanhustenasunnon tarve - kyselyvastaukset
2. Uumala - asumisidea
3. Omistus- ja käyttömuoto
4. Hahmotelma - muoto ja sisältö
5. Sosiaalinen ja terveydellinen arviointi ja laatuseuranta

1. Vanhustenasunnon tarve -kyselyvastaukset

Kiinnostus

Uumajan suomenkielisten joukossa on suuri kiinnostus suomenkieliseen senioriasuntoon ja omakieliseen huolenpitoon/hoitoon.

Melkein kaikkien kyselyyn vastanneitten mielestä idea on kiinnostava ja asiasta halutaan saada jatkuvaa tietoa. Lähes kaikki vastanneet ilmoittivat olevansa kiinnostuneita saamaan huolenpito- ja hoitopalveluja sekä suomea että ruotsia osaavalta henkilökunnalta. Tämä koskee kotipalvelua, erityisasumista ja päivätoimintaa. Suuri kiinnostus suomenkielistä senioriasuntoa kohtaan auttaa Uumala-idean toteuttamista.

Ikäjakautuma

Vastanneista 9 henkilöä on yli 80-vuotiaita, 33 henkilöä on 70 - 80 vuotta vanhoja ja 81 henkilöä on 55 ja 69 ikävuoden väliltä. Vastanneitten keski-ikä on 65,5 vuotta.

Voidaan hyvin perusteiden olettaa, että joukko vanhuksia ei ole vastannut kyselyyn, vaikka suomenkielinen vanhustenasuminen heitä kiinnostaakin ja heillä tulee olemaan sen tarvetta, kun aika koittaa.

Kotipalvelu

Kyselytulos on osoittanut, että nykyisellään myönnetty kotipalvelu on määrältään vähäistä. Esitutkimuksen aikana on kuitenkin käynyt ilmi, että kotipalvelun kysyntä tulee lisääntymään, kun/jos huolenpitopalveluja tarjotaan omalla kielellä. Jotkut vanhemmat henkilöt ovat huomauttaneet siitä, että on vaikeaa vaatia sitä kotipalvelua, jonka he uskovat olevansa oikeutettuja saamaan.

Erityisasuminen

Esitutkimuksessa on oltu varovaisia kartoitettaessa Uumajan kunnan vanhustenasunnoissa (erityisasuminen) olevien suomenkielisten vanhusten nykyistä määrää.

Koska Uumalan toteuttaminen on epävarmaa, ei asetettu mitään suoranaista kysymystä siitä, onko todellista (välitöntä) halua muuttaa erityisasuntoon Uumalaan. Tulevan kokonaistarpeen arvioidaan kuitenkin olevan enintään 10 henkeä.

Senioriasuminen

Kiinnostus senioriasumista kohtaan on suuri. Kyselyssä 12 henkilöä on vastannut, että he haluavat muuttaa heti, kun senioriasunto on valmis. 9 henkilöä haluaa muuttaa 2-3 vuoden sisällä ja 99 henkilöä haluaa muuttaa myöhemmin.

Esitutkimuksen aikana on ilmennyt, että monet noin 100 henkilöstä, jotka ovat ilmoittaneet kiinnostuksensa muuttaa Uumalaan myöhemmin, mielellään muuttaisivatkin jo aikaisemmin. Lopullinen päätös halutaan kuitenkin tehdä vasta kun asumismiljöö ja vuokratasot on täsmennetty. Suurta huolenpitoa ja hoitoa tarvitsevien henkilöiden määrä on osoittanut, että suomenkielisten vanhustenasunnon tarve on kiireellinen.

Tutkimuksen mukaan kiinnostus senioriasuntoja kohtaan ja niiden kysyntä luovat hyvät mahdollisuudet toteuttaa Uumala-suunnitelma.

Kulttuurikeskus (KulturRum) – “Onnela”

Vastaukset kyselyssä esitettyyn kysymykseen “suomalaisen arkikulttuurin ja kulttuuriaktiiviteettien keskuksista” osoittavat, että kiinnostus seniorina asumiseen ja yhdessä elämiseen kulttuuriyhteisössä on jo itsestään selvää suomalaisten joukossa.

2. Uumala – asumisidea

Senioriasuminen

Uumala-suunnitelma perustuu suomalaiseen kulttuuriin ja yhteisyyteen. Uumalan tulee luoda Uumajan suomenkielisille mahdollisuus suunnitella ja valmistella asumistaan ja hoidon ja huolenpidontarvettaan vanhuuden varalle jo pirteinä ja terveinä ollessaan.

Uumalassa yhdistyvät vanhusten toiveet ja yhteiskunnan sosiaaliset ja taloudelliset edut. Vanhukset asuvat kotonaan ja elävät itsenäisesti ja totuttuun tapaan niin kauan kuin he vain kykenevät. Kustannukset pidetään alhaisina ja elämänlaatu korkeana. Omakielistä hoitoa ja huolenpitoa saa tarvittaessa helposti ja joustavasti, aina elämän loppuun saakka vanhuksen niin toivoessa.

Uumalassa pitää olla yksiöitä, kaksioita ja kolmioita senioriasumista varten. Määrästä päätetään, kun lopullinen kysyntä ja Uumalan fyysinen sijainti on vahvistettu. Huoneistojen tulee olla aistikkaita ja viihtyisiä.

Kustannusten tulee olla sellaiset, että kaikki halukkaat voivat asua siellä.

Uumalassa pitää olla huoneita, joissa on mahdollista suorittaa suurempiakin hoitotoimenpiteitä kotiympäristössä. Kauttaaltaan asumiselle ovat tunnusomaista “hyvät ratkaisut raihnaisille kotiympäristössä”. Asuminen suunnitellaan niin, että huoneita voi joustavasti muuttaa ja siten sopeuttaa erilaisia tarpeita varten.

Uumalaan luodaan edellytykset asua elämäkumppanin kanssa silloinkin, kun toinen osapuoli on dementikko tai että hänen hoitotarpeensa on suuri muista syistä. Tarkoitus on, että toinen puolisoista voi riittävän tuen turvin, itseään uuvuttamatta, auttaa toista tämän sairastaessa. Jos toinen puolisoista poistuu iäisyyteen, ei lesken tarvitse elää yksin, vaan hän saa yhteisyyttä ja tukea muilta Uumalassa asuvilta.

Lapsilla, jotka haluavat auttaa vanhempiaan, on siihen mahdollisuus Uumalassa.

Uumalassa on asukkaille järjestelmällinen tuki yhdistysten, tulisielujen ja omaisten avulla. Aatteellista työtä täydentää palkallinen työ: “yhteispelillähän se sujuu”. Tässä otetaan huomioon sekä työntekijöiden kyky suorittaa palveluja että asukkaiden palvelutarve.

Hoito- ja huolenpitotarpeiden lisääntyessä perinteinen yhteiskunta jatkaa hoitoa, mutta suomalaiseen tapaan. Kaikki aktiivisesta ja virikkeisestä arkielämästä kotipalveluun, ympärivuorokautiseen hoitoon ja huolenpitoon on mahdollista tarpeen mukaan.

Uumalassa on koulutettu henkilökunta, joka osaa sekä suomea että ruotsia ja asukkaille taataan hyvä hoito ja huolenpito elämän loppuun saakka

Päivätoimintaa ja arkikulttuuria

Uumalassa on kulttuurikeskus (KulturRum) - Onnela, jossa on ravintola ja mahdollisuudet päivä- ja vapaa-ajantoimintaan. Suomalaista ruokaa on tarjolla sekä asukkaille että satunnaisille kävijöille. Yleisölle ja muille kiinnostuneille voidaan järjestää suomenkielen ja suomalaisen kulttuurin kursseja.

Kulttuurikeskus “KulturRum” perustetaan, jotta varmistetaan oman kulttuurin ja elämäntyylin säilyttäminen. Tähän liittyen tulee luoda myös mahdollisuudet sellaiseen päivätoimintaan (perinteisemmässä mielessä), jollaista vanhemmat suomalaiset toivovat.

Uumalassa voi elää tuttuun “suomalaiseen” tahtiin. Yhteisyys, suomalaiset virret, tangoja suomalainen ruokakulttuuri antavat elämänlaatua, joka tukee ja elvyttää jokaisen yksilön terveyttä. Yhteenkuuluvaisuus ja ystäväntuki sävyttävät kaikkea toimintaa.

Vuokralaisten yhteinen alkuperä ja osallisuus myötävaikuttavat sosiaaliseen yhteisyyteen ja myönteisessä mielessä myös sosiaaliseen kontrolliin.

Panostetut “kunnonvaalimisrahat” tuottavat vastaisuudessa korkoa siten, että ihminen pysyy terveempänä. Ystävänpalvelut ja omaishoito sekä aatteellinen että palkattu, ovat olennaisia elämän osia Uumalassa. “On helppo auttaa läheistään, joka on samasta kulttuurista”.

3. Omistus- ja käyttömuoto

Uumala – Yhteisöyrittäminen

Uumalaa pyöritetään Yhteisöyrittäminen muodossa. Yhteisöyrittäminen on uusi tapa nähdä ja organisoida yrittäminen. Yleishyödylliset toiminnat kehitetään elinvoimaisiksi yrityksiksi.

Yhteisöyrittäminen vahvuus on siinä, että käytetään hyväksi ihmisten yhteiskunnallinen osallistuminen, luovuus ja taidot (= humaanipääoma). Samalla hyödynnetään myös ihmisten kyky tehdä yhteistyötä ja ottaa vastuu itsestään ja toisistaan (= sosiaalinen pääoma).

Pääorganisaatio koostuu aatteellisesta yhdistyksestä, jonka jäseniä voivat olla suomea äidinkielenään puhuvat henkilöt, järjestöt, yhdistykset ja yksityiset, jotka haluavat vaikuttaa vanhusten hyväksi. Aatteellinen yhdistys perustaa ja omistaa osakeyhtiön, jonka sääntöihin on merkitty, että kaikki voitto sijoitetaan Uumalan toimintaan.

Asukkaiden osallistuminen voittoa tuottamattomassa (“not-for-profit”) yrityksessä

Kaikki Uumalan asukkaat tai henkilöt, jotka muutoin haluavat tukea sen toimintaa, voivat olla mukana toiminnan tavoitteita ohjaavassa aatteellisessa yhdistyksessä.

Aatteellinen yhdistys on niille, joille on yhteistä se, että he ovat syntyneet Suomessa ja että he nyt asuvat Ruotsissa. Yhteistä heille on myös se, että he haluavat vaikuttaa siten, että Uumajan suomenkielisillä vanhuksilla on hyvä terveys, he saavat hyvää huolenpitoa ja että he saavat elää itsenäisesti laadukasta elämää. Yhteinen asia, mahdollisuus vaikuttaa toisten hyväksi ja samalla kohdata oma vanhuutensa tietoisena siitä, että puolestaan saa apua, tulee ilmi Yhteisöyrittäminen ajatuksessa sovittaa yhteen kaikki asianomaiset osukkaat yhteiseksi käyttöorganisaatioksi.

Aatteellinen yhdistys omistaa siitä syystä voittoa tuottamattoman osakeyhtiön, joka antaa huolenpitoa ja hoitoa. Jos rahaa jää, se käytetään aina Uumalan vanhusten olojen parantamiseen.

Yhteistoiminta-alueet: Aatteellinen - julkinen - markkinat

Yhteisöyrittäminen on vahvat suhteet julkiseen sektoriin, mutta sen olemassaolo on riippuvainen etenkin yhteisestä osallistumisesta ja omasta liiketoiminnasta. Voitto on keinoja edellytys siihen, että toiminta on itsenäistä ja jatkuvaa. Yhteisöyrittäminen on joko työsuhteessa tai osallistuu aatteellisesti.

Ylijäämä, joka saadaan lisäpalveluista, joita ei makseta julkisista varoista, tulee siirtää vanhuksille “hohtoksi” hoitoon ja huolenpitotyöhön sekä sosiaaliseen toimintaan ja kulttuuriaktiviteetteihin.

Yrittäminen sisällä voidaan tarjota palveluja ja pyörittää toimintoja, joita ei makseta julkisista varoista. Esimerkkejä tästä ovat kotitalouteen liittyvät palvelut, kunnonvaalinta & terveys - voi hyvin-aktiviteetit, kulttuuri, koulutus, hovit ja matkat.

Yhteisöyrittäminen tuottaa silloin omia varoja perustoiminnan edistämiseen ja huolenpidon laadun kohottamiseen. Yhteisöyrittäminen perustuu organisoituihin ja järjestelmälliseen julkisen, yksityisen ja aatteellisen toiminnan väliin vuorovaikutukseen.

Tätä voidaan kuvailla seuraavasti:

Yhteisöyrittäminen aatteellinen yhdistys ohjaa toiminnan tavoitteita, tukee ja organisoii yhdistysten, tulosielujen ja muiden asiasta kiinnostuneiden aatteellista työtä.

Aatteellinen yhdistys on asukkaiden kanssa kooperatiivisen vuokraoikeusyhdistyksen jäsen. Vuokraoikeusyhdistyksen tarkoitus on vuokrata jäsenilleen asumisoikeusasuntoja vuokraoikeudella. Vaihtoehtoisesti aatteellinen yhdistys omistaa kiinteistöyrittäminen, joka vuokraa asuntoja suomalaisille senioreille/vanhuksille.

Yhteisöyrittäminen voittoa tuottamaton osakeyhtiö (huolenpito-/hoitoyrittäminen) solmii Uumajan kunnan ja/tai maakäräjien kanssa runkosopimuksen ja antaa kotipalvelua, hoitoa ja huolenpitoa ja päivätoimintaa toimeksiannosta.

Yhteisöyrittäminen harjoittaa ja vireyttää liiketoimintaa esimerkiksi tarjoilemalla ruokaa lounasvieraille ja muille kävijöille sekä pitämällä suomenkielen ja seniorimatkojen kursseja.

Kooperatiivinen vuokraoikeus

Kooperatiivisen vuokraoikeuden kokeilemisesta asumismuotona on paljon etuja. Voidaan sanoa, että se on tavallisen vuokra-asunnon ja asumisoikeusasunnon välimuoto. Vuokraisännän tulee olla kooperatiivinen vuokraoikeusyhdistys, jossa vuokralaiset ovat jäseniä. Vuokralainen, joka muuttaa pois, ei saa myydä kooperatiivista vuokraoikeusasuntoa, mutta saa takaisin maksamansa osuuden.

Valtiopäivät hyväksyi uuden lain kooperatiivisesta vuokraoikeudesta, asuntojen uudesta vuokraamismuodosta. Uusi laki tuli voimaan 1. huhtikuuta 2002. (esitys 2001/02:62)

Kooperatiivista vuokraoikeutta ei ole kokeiltu vanhustenhuollossa, mutta se on monesta syystä sopiva vuokraamismuoto senioriasumisessa.

Kooperatiivisen vuokraoikeuden tarkoitukset:

- Asumiseen vaikuttaminen - asumisen demokratia
- Parempi asumisympäristö vuokralaisten tarpeisiin sopeutettuna
- Vuokralaisen ja yhdistyksen välinen läheisyys luo tehokkaamman hallinnon
- Asumisympäristön parempi huolenpito vähentää kulumista
- Kustannukset voidaan pitää alhaisina laajemman itsehallinnon kautta
- Yksityisiä ihmisiä ei pakoteta suuriin taloudellisiin satsauksiin
- Vältetään keinottelua, joka joskus leimaa asumisoikeusasuntoja
- Tulevaisuudessa kansalaisille alemmat asuntokustannukset

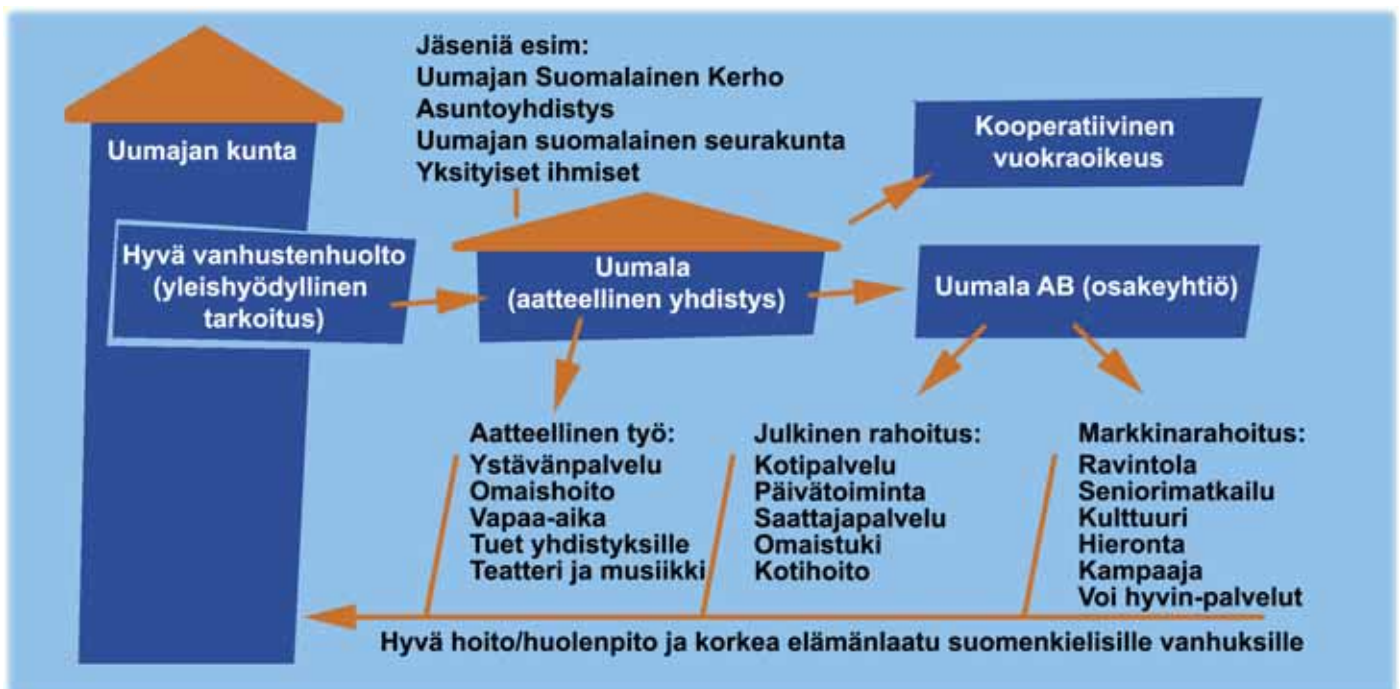
Hahmotelma – sisältö ja muoto

Uumalassa tulee terveydenhoidon, huolenpidon ja hoidon olla joustavaa, joka mahdollistaa sen, että vanhukset voivat asua siellä elämänsä loppuun saakka.

Kunnan ja maakäräjien tulee tavalliseen tapaan maksaa siitä, mikä on yhteiskunnan vastuulla.

Huolenpito ja hoito tapahtuvat ”suomeksi”.

Ammattimaisuus, aatteellisuus ja liiketoiminta yhdistetään toimivaksi kokonaisuudeksi.

4. Sosiaalinen arviointi – terveydentilan arviointi

Totuudenmukainen arvio yrityksistä ja järjestöistä, joilla on sosiaalisia/yhteiskunnallisia ja taloudellisia tavoitteita

Perinteinen tilinpäätös antaa luotettavaa ja järjestelmällistä tietoa siitä, kuinka jokin yritys/järjestö, selviytyy taloudellisesti, mutta ei huomioi sosiaalista/yhteiskunnallista ulottuvuutta.

Ottamalla käyttöön sosiaalisen arvioinnin, johon sisältyy henkilökunta ja terveydentilan arviointi, Uumala ottaa vastuulleen tehdä selkoa toimintansa tuloksesta samalla säännöllisellä ja järjestelmällisellä tavalla kuin taloudellisestakin puolesta.

Arvioinnissa tehdään selkoa sosiaalisesta tuloksesta järjestön osakkaille, joita ovat esim. omistajat (aatteellinen yhdistys), henkilökunta, Uumajan kunta, paikalliset yhdistykset ja yritykset.

Sosiaalinen arviointi on tapa dokumentoida, mitata, analysoida ja selvittää yrityksen suoritteita - tehokkuutta. Aikaisempien vuosien sosiaalisesta arvioinnista saadaan oppia seuraaville vuosille.

Sosiaalisesta arvioinnista ja laatusurannasta saatuja tuloksia verrataan kunnan kanssa tehdyn sopimuksen asettamiin vaatimuksiin.

Sosiaalisen arvioinnin tulee puolueettomasti tehdä näkymättömästä näkyvää siten, että yrityksen tulos pääsee oikeaan valoon - kaunistelematta ja selvästi.

Sosiaalinen arviointi muistuttaa taloudellista tilintekoa, ja ne suoritetaan rinnakkain. Taloudellisen kirjanpidon tavoin myös sosiaalinen kirjanpito aloitetaan budjetista. Budjetissa päätetyt asiat laitetaan tärkeysjärjestykseen, vahvistetaan tavoitteet ja niiden perusteet. Laadulliset ja määrälliset tapahtumat dokumentoidaan säännöllisellä kirjanpidolla. Kirjanpitomateriaali analysoidaan ja kootaan sosiaalisesti arvioinniksi/tilinpäätökseksi, joka sitten tarkastetaan sosiaalisessa tilintarkastuksessa.

Sosiaalisen arvioinnin tulee:

Selvittää kuinka oma tulevaisuuden kuva ja omat tavoitteet toteutetaan

Varmistaa Yhteisöyrityksen oma kontrolli toiminnasta ja tuloksesta

Saavutettujen tulosten ja vaikutusten selvittämisen perusteella rakentaa tietoa siitä, mitä vanhusten huolenpidossa ja hoidossa todella tapahtuu

Antaa näyttöä kokonaisarviota varten siitä, kuinka tilaajan “tulee- ja pitää- vaatimukset” on täytetty

Mahdollistaa vertailukelpoista tietoa hoidon laadusta

Olla pohjana toiminnan laatukehitykselle

Johtopäätökset ja resurssitarpeet

Mitä edellytyksiä on perustaa Uumala?

Esitutkimuksen tulos osoittaa olevan suurta kiinnostusta suomenkieliseen seniori asumiseen ja omakieliseen vanhustenhuoltoon.

Monet haluavat valmistautua vanhuutensa varalle muuttamalla Uumalaan. Selvityksen vahvuutena on suuri mielenkiinto tavalliseen asumiseen. Asiantila vaatii kuitenkin joustavuutta ja uudistushalua sekä asumis- ja hoitomuotojen, rahoituksen ja perustamisen suhteen.

Uumajan suomenkieliset asukkaat ja uumajalaiset yhdistykset ovat esitutkimuksessa näyttäneet selvästi, että ne ovat valmiit ottamaan vastuulleen Uumala-idean mukaisen senioriasunnon perustamisen ja toiminnan.

Yhteisöyrittäjien perusorganisaation (aatteellinen yhdistys) tulee saada toimimaan ja aktivoitua osakkaat: yhdistykset, yritykset, yksityiset ihmiset, kaikki ne, jotka haluavat edistää yhdistyksen yleishyödyllistä ja aatteellista tarkoitusta.

Yksi perusedellytys on, että Uumajan kunta haluaa tehdä yhteistyötä ja suorittaa mukautetun kilpailuttamisen Uumala-suunnitelmasta (tämä esitutkimus).

Aatteellinen yhdistys perustaa ja omistaa kokonaan osakeyhtiön (sekundäärisjärjestö), joka muodollisen itsenäisesti, mutta aatteellisen yhdistyksen vaikutuksen ja kontrollinalaisena, harjoittaa huolenpito toimintaa Uumajan kunnan kanssa tehdyn sopimuksen kautta. Osakeyhtiö on voittoa tuottamaton (not-for-profit) yritys: Kaikki voitto sijoitetaan uudelleen vanhusten hyväksi.

Yhteisöyrittäjä perustaa senioriasunnon, jonka vuokramuotona on kooperatiivinen asumisoikeusyhdistys.

Vaihtoehtoisesti tarjotaan vuokraoikeusasuntoja.

Yksinkertaisuus ja "pieni muotoisuus", jota Uumala edustaa, vaatii runkosopimusta, joka takaa jatkuvuuden ja varmistaa hyvän huolenpidon ja hoidon etenkin niille vanhuksille, joilla on paljon huolenpito/hoitotarvetta. Henkilökunnan vähimmäismäärä (vuorokauden ympäri), riittävä kotipalveluja pätevä kotihoito on varmistettava.

Kustannustehokkuutta, elämänlaatua ja hyvää terveyttä edistetään Uumala-suunnitelman kulttuurikeskus (KulturRum) Onnelan kautta. Uumala-idean edellytyksenä on, että näiden tilojen käyttö rahoitetaan osittain Uumajan kunnan kanssa tehdyn sopimuksen puitteissa.

Kotisairaanhoidossa on yhteistyö maakäräjien kanssa välttämätöntä. Vastaisuudessa Uumala-suunnitelma saattaa johtaa siihen, että palvelujen tarjonta suomenkielisille kehittyy lähihoidossa, geriatriassa ja psykiatriassa.

Jotta toimintaa voidaan rakentaa vähitellen, tarvitaan aikaa ja rahaa. Erityisen hyvät edellytykset voidaan luoda, jos projektin käynnistäminen voi tapahtua vähitellen projektimuodossa.

Suunnitellulla Uumalan toiminnalla on hyvät edellytykset tulla vanhusten asumismuodon esikuvaksi, mitä tulee asukkaiden paneutumiseen ja osallistumiseen (demokratia), hoidon sisältöön/tapaan sekä omistaja- ja käyttömuotoon.

Alustava/odotettavissa oleva aikasuunnitelma

Elo-/syyskuu 2003

Edellyttäen, että Uumajan kunta tekee periaatepäätöksen toteuttaa suomenkielinen vanhustenasunto Uumala-idean mukaisesti, ehdotetaan seuraavaa alustavaa/odotettavissa olevaa aikasuunnitelmaa asuntoidean toteuttamiseksi.

Syyskuu 2003

YhteisöYritys Uumala YY järjestäytyy siten, että sillä on edellytykset jättää tarjous, kun kunta sitä pyytää.

Syyskuu 2003

Tutkitaan mahdollisuudet toteuttaa Uumala projektimuodossa.

Syyskuu 2003

Yhteisöyrittäjä suunnittelee senioriasumisen.

Syksy 2003

Uumajan kunta pyytää jättämään tarjouksen Uumala-idean mukaisesti.

Joulukuu 2003

Jos Hoivayritys Oy Uumala AB voittaa kilpailuttamisen, allekirjoitetaan pitkäntähtäimen sopimus vuoden 2004 lopussa.

Tammikuusta 2004

Uumala AB tarjoaa kotipalvelua Uumajan kunnan suomenkielisille asukkaille.

Tammi-joulu. 2004

Senioriasunto Uumalaa varten hankitaan/valmistellaan sopiva kiinteistö. Kooperatiivinen vuokraoikeusyhdistys perustetaan.

Helmi-maalis 2004

Kooperatiivisen vuokraoikeusyhdistyksen jäseniä (vuokralaiset/seniorit) hankitaan ja sopimukset tehdään.

Viimeistään maaliskuu 2005

Yhteisöyritys pyörittää täysipainoisesti senioriasumista/vanhustenhuoltoa Uumala-idean mukaisesti.

